

Bir romanın tamamlanma süreci açısından kısa, merak eden, bekleyen okur için uzun bir süre: Bir buçuk yıl. Sus Barbatus! 2, bir buçuk yıl aradan sonra Yapı Kredi Yayınları'ndan çıktı ve okuyuyla buluştu. Kapak tasarımı farklı çizim ve canlı renkleriyle albenili olmuş. Rüzgârın, yağmurun, suyun konuştuğu, ormanda yaşayan tüm canlıların kişiselleştirildiği efsaneden masala, masaldan Türkiye gerçeğine uzanan aynı akıcılıkla ve gittikçe yükselen ritimle, yeni karakterlerle geldi Sus Barbatus!

● Sus Barbatus!, 2019 Orhan Kemal Roman Ödülü ve Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü, iki ödül birden aldı. İkinci cildi yazarken yüklenen bu misyon, bu ödüller, çok konuşulması, sevilmesi ve tabii devamının merakla beklenmesi, yazmaya başlamadan önce sizi telaşlandırdı mı?

Ben genelde soğukkanlı biriyimdir, özellikle yazı yazmaya başladığım zaman hemen hiçbir şeyi umursamam, başka bir dünyaya gittim demektir. Sus Barbatus!'un ikinci kitabına başlayabileceğimi sanmıyordum, şeyhin hikâyesinin bu bizim Barbatus evrenine girmesi her şeyi değiştirdi. Ruh bir isyanı ateşliyor ve burada yağmurla birlikte büyük bir karmaşa yaşanıyor; bir gece yarısı, bu aklıma yatınca yatağımдан kalktım, sevgili Münir Göle'nin bana İtalya'dan gönderdiği bir defter vardı, onu açtım ve nehrin köpüklenmesini anlatmaya başladım.

DİL BİR YANILSAMADIR

● Sizi tanıyan biri olarak rahatlıkla soruyorum: Barbatus bambaşka özelliklerde. Eserin dili -yazı dili- ile günlük dili ayırmayı bu derece etkin nasıl başarılabiliyorsunuz?

Öyle mi? Bunun hiç farkında değilim. Bana, yazdığım gibi konuşuyormuşum gibi geliyor. Bunu duyduğuma pek sevmedim.

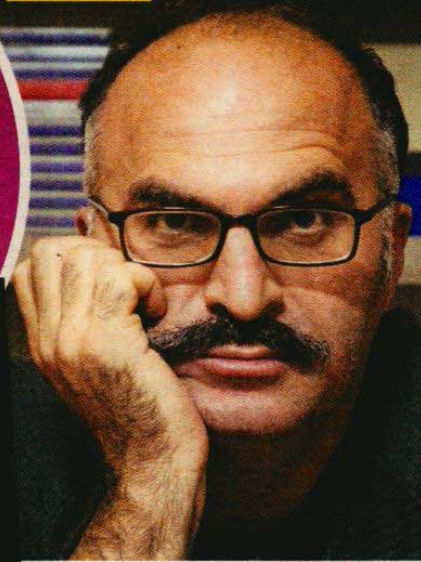
SUS BARBATUS! TÜRKÇE'NİN HİKÂYESİDİR

Sus Barbatus!2'de, "kırmızı çığlıklar, lacivert ormanlar, kara saçaklı bulutlar" var. Nefis betimlemeler var. Kuşkusuz okur için ikisi de heyecan verici ama siz hangi atmosferi yazarken daha çok heyecanlandınız ve zorlandınız?

Doğayı anlatmayı her zaman seviyorum, "hava durumu" diyelim, bana her zaman esin veriyor. Ama Barbatus'un durumu farklı, burada kahramanların başına gelen işlerin iyice karmaşıklaştığı yerler var, sözgelimi ilk ciltte, Kenan domuzuyla birlikte K.'ye gidiyor, ama yolda, karanlık çöktüğü için bir mağarada uyuması gerekiyor. Uyandığında, bir kartalın domuzu yemeyi beceremediğini ve hayvanın gagasının donduğunu görüyor. Ölmüş bir kartal. Kenan bunu domuzun kendisini koruduğu şeklinde yorumluyor. Burası rivayetlerin başladığı nokta, hikâyenin bu noktaya ulaş-

Faruk Duman

Sayfa Sayısı : 586
Baskı Yılı : 2020
Yayınevi: Yapı Kredi Yayınları

birden çok.

● Hayvanlara isim veriyorsunuz mesela. Güzel atlar var, Gümüş, Cennet gibi. Şahane öten, renkli kuşlar var Dilber gibi. Siz aynı zamanda bir vaşağa ithafen (Doğa Betiği) kitap yazmış bir yazarınız ve bunu çok özel buluyorum. Bunun çevre bilincinin çok ötesinde bir duygu olduğunu düşünenlerdenim. Bundan bahseder misiniz?

BİTMİŞ BİR BENZETME

Çevre bilincinden değil, sevdiğim konuyu derinleştirme isteği diyelim. Tümüyle doğanın konuştuğu bir dil yaratılabilir miyiz? Tabii bir anlamda yarısamadan söz ediyorum burada, dil bir yanılısamadır, efekt gibi. Benim konum bu. Borges, bir yerde, bir parsa seslenir; bir şair seni bir imge olarak kullansın diye burada bekleyeceksin... Buna benzer bir şey söyler. İmgeler orada bekler, biz de onları, bizi artık hangisi kendisine doğru çekiyorsa, şiiirlerimizde kullanırız.

● Kitapta altını çizdiğiniz birçok yer var elbette ama Mustafa Öğretmenin şu cümlesi: "Ama yazmak için büyülenmemek gerekir. ...büyünün, yazının bir oyunu olduğunun farkında olmak

gerekir." Sanırım üzerinde sayfalarca yazı yazılabilecek, düşüncelerimizi ters köşe yapan bir cümle. Ne dersiniz, haksız mıyım?

Ben bu Mustafa Öğretmen'in söylediği şeye katılıyorum. Büyülenmek yalan bir söz. Son derece bayat, geçersiz, bitmiş bir benzetme. Yazmak çoğu zaman zanaatkarlıktır. Sizi büyüleyen, sizi kendine hayran bırakan bir saat düşünün; ama çalışmıyor. İstedığınız kadar büyülenin, hikâneyi anlatamıyorsanız uğurlar olsun.

● Türkiye'deki 1980'li yılları anlatan romanlar ve belki de bugünlere de dahil ederek daha yazılacak mıdır? Öngörünüz nedir?

Yazılacaktır elbette. Bazı olaylar, özellikle yaşandığı dönemde yazılmıyor; onun bir konu haline gelebilmesi, edebiyata kaynaklık etmesi için, belki de, bizim aklımızda bir zaman kalması gerekiyor da ondan. Ben size söyleyeyim, daha Kurtuluş Savaşı da gereğince yazılmış değil, tabii, çok değerli yapıtlar var, ama yeterince değil. Benim açımdan, Sus Barbatus! pek çok şey denk geldiği için yazılabildi. Coğrafya, doğa, siyasi arka plan, benim kalemime ancak bu kadar yakışabilirdi, ben de ancak bu kadar güçlü, coşkulu ve özgür hissedebirdim kendimi.

ÖĞRETTİĞİ ŞEYLER

● Romanın önemli karakterlerinden biri de Aşık Kerem. Uykusunda ağlayan, travmaları olan iyi yürekli aşık. Romana bu karakterin aşık kültürünü ve hikâye anlatma sanatını hatırlatmak -unutturmamak- amacıyla girdiğini düşünüyorum.

Civan Yusuf'un babası Aşık Kerem ama folklorik bir amacı yok, o bölgedeki iki dinsel anlayış çatışıyor orada, Kerem orada bir anlamda oğlunun temsilcisi. Tabii onu yazarken o kadar mutlu oldum ki, Barbatus!'un bana öğrettiği şeylerden biri de o. Sözgelimi, Artvin'e ve Şavşat'a ilk gittiğim zaman, evet, buraya gelince Kâzım Koyuncu'yu daha iyi anladım demiştim, Aşık Kerem'i yazdığım sırada da Şenlik'i daha iyi anladım, tabii aşıklik geleneğini de.

● Sus Barbatus! serisi kimin hikâyesidir?

Türkiye'nin, Anadolu'nun ve Türkçe'nin hikâyesi. Nilgün ÇELİK